

අනුරාධපුර පූගයේ පාලනය කෙරෙහි රෝහණ රාජ්‍යයෙන් ඇති වූ බලපෑම

ඡ්‍ය. ඩී. ජ් මධුජානි
විශේෂවේදී තෙවන වසර.
ඉතිහාස අධ්‍යාපන අංශය.
කැලණීය විශ්වවිද්‍යාලය
alokamadushani47@gmail.com

සංස්කරණය

අනීත ලංකාව රුහුණු, මායා හා පිහිටි යනුවෙන් පාලන ප්‍රදේශ තුනකට බෙදා තිබූ අතර රුහුණු රාජ්‍යය රජරටින් වෙන් වූයේ මහවැලි ගංගාවෙහි. ලංකාවේ දකුණු ප්‍රදේශය හැඳින්වීමට රෝහණ යන නාමය හාවිතා විය. අනීත ලංකාවේ පාලන කටයුතුවලදී රෝහණය වැදගත් පාලන ප්‍රදේශයක් විය. රෝහණ රාජ්‍ය තුළ බලය ව්‍යාප්ත කර ගත් පාලකයන් සහ මුළුන්ගේ පරම්පරාවන් පිළිබඳව මෙන්ම විශේෂයෙන් අනුරාධපුර රාජ්‍ය සම්බන්ධයෙන් රෝහණය සැලකිය යුතු ප්‍රදේශයක් වන්නේ කෙසේ ද යන්න පිළිබඳව අධ්‍යයනය කිරීම මෙයින් අරමුණු කෙරේ. මෙහිදී කුමවේදය වශයෙන් ප්‍රාථමික මූලාශ්‍යය සහ ද්විතීයික මූලාශ්‍යයන්ද හිලා ලේඛන ඇතුළු පුරාවිද්‍යා මූලාශ්‍යයන් ආසුරින් තොරතුරු එක් රස් කිරීම සිදු කෙරිණි.

අනුරාධපුර රාජ්‍ය බොහෝ අවස්ථාවලදී රෝහණ රාජ්‍ය දක්වා විනිදින. උතුරේ දක්ෂ්වූත් බලවත්ත්වූන් පාලකයන් බොහෝ විට උත්සහ කළේ දකුණේ වූ රාජ්‍ය තමන් යටතට ගැනීමටයි. රෝහණ රාජ්‍ය තුළින් ද බොහෝ බලවත් පාලකයන් බලයට පත් වූ අතර ඇතැමුන් අනුරාධපුර රාජධානීය දක්වා බලය ව්‍යාප්ත කිරීමට සමන් විය. අනුරාධපුරයට දුරින් පිහිටීම ප්‍රයෝගනයට ගතිමින් බොහෝ අවස්ථාවල අනුරාධපුරයට එරෙහිව කැරලි ගැසිය. එසේම විදේශ ආනුමණ සහ අභ්‍යන්තර කුමන්තුණ පැනනැගි අවස්ථාවලදී අනුරාධපුරයේ රජවරුන්ට රෝහණය අභයස්ථානයක්ද විය. මේ ආකාරයට අනුරාධපුර රාජධානීය සම්බන්ධයෙන් රෝහණය සැලකිය යුතු බලපෑමක් කළ ප්‍රදේශයක් විය. අනුරාධපුර රාජධානීය වසර දහසකට අධික කාලයක් පැවතීමටන් සිංහල රාජත්වය සහ බෙඟද්ධ ආගම ආරක්ෂා විමවන් රෝහණ රාජ්‍ය තුළින් වියාල දායකත්වයක් හිමි විය. එබැවින් සැම රුප කෙනෙකුගේම අභ්‍යාය වූයේ මේ ප්‍රදේශය තමා නතු කොට තබා ගැනීම වන බව අධ්‍යයනයේදී පැහැදිලි විය.

ප්‍රමුඛ පද :- අනුරාධපුරය, රෝහණ රාජ්‍ය, ආනුමණ, පාලන කටයුතු